

Прібильнова І. Б.,
*старший викладач кафедри економічної
кібернетики та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

Калінін К. М.,
*студент,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

При складанні рішення стосовно економічних або соціальних перетворень, завжди потрібно спиратися на ресурсні можливості будь-якого об'єкту управління – села, міста, області, регіону, країни, альянсу чи союзу декількох країн. Для цього завжди повинен бути проведений аналіз його економічного потенціалу. На сьогоднішній день вже є чітке поняття, що таке економічний потенціал підприємства та регіону [1, 2]. Але, що стосується країни, при огляді наукової літератури вітчизняних вчених, нажаль цьому питанню не було приділено достатньої уваги.

У широкому значенні економічний потенціал – це здатність економіки країни загалом, її галузей, підприємств, господарств здійснювати виробничо-економічну діяльність, сприяти розвитку виробництва та споживання[2].

Пропонуємо розширити дане поняття. Економічний потенціал країни – це сукупні ресурси та невикористані можливості галузей народного господарства усіх регіонів країни, які забезпечують розширене відтворення для задоволення споживчих потреб і поліпшення якості життя населення, підвищення конкурентоспроможності країни, а також здатність їх доцільного використання.

Щодо складу та характеристики економічного потенціалу країни, було приділено достатньо уваги, але думки авторів розбігаються. Він розглядається здебільшого на рівні підприємства або регіону. Економічний потенціал включає як складові частини різні види потенціалів у їх діалектичній взаємодії. Можна виділити наступні види.

Управлінський потенціал – як потенційна здатність управлінського персоналу на засадах професіоналізму оптимально застосувати професійно-кваліфікаційний, творчий потенціали та організаційну спроможність. Природно-ресурсний потенціал – як сукупна продуктивність природних ресурсів, засобів виробництва і предметів споживання, яка виражається в їхній сукупній споживній вартості. Науково-технічний потенціал – це сукупність ресурсів і можливостей сфери науки будь-якої системи. Його складовими виступають матеріальна технічна база наук, наукові кадри, фонд винахідників та відкриттів. Трудовий потенціал – кількість економічно активного населення за рівнем безробіття, кількістю фахівців за кожною спеціальністю та відсоткова частка кожної, вік, рівень професійної освіти. Фінансовий потенціал – наявні та потенційні фінансові ресурси, що мобілізуються за певних умов фінансовою системою для забезпечення сталого розвитку національної економіки[3]. Інвестиційний потенціал – кількість майнових та інтелектуальних цінностей за усіма видами вкладу капіталу задля отримання вигоди у майбутньому. Він виражається загальним обсягом можливих інвестицій в економіку у майбутньому. Зовнішньоекономічний потенціал – показники здатності національної економіки забезпечити товарами та послугами не тільки внутрішній ринок, але й виробляти на експорт, такі як структура товарів для експорту та їх загальна вартість, рівень конкурентоспроможності продукції, імідж країни як експортера. Внутрішньо-економічний потенціал – здатність національної економіки забезпечити своїми товарами та послугами внутрішній ринок. Визначається рівнем стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу владою, здатність виробляти конкурентоспроможну продукцію на

внутрішньому ринку. Інформаційний потенціал – наявні обсяги інформаційних ресурсів, інформаційної техніки і технологій для збирання, накопичення, обробки та використання різних форм інформації для задоволення потреб населення. Виробничий потенціал – сукупність ресурсів та засобів виробництва, яка спроможна створювати продукцію певного складу, технічного рівня і якості в необхідному обсязі. Інноваційний потенціал – це постійний пошук способів більш ефективної реалізації фактичних та потенційних можливостей різних сфер на ринку. Входить до кожної з попередніх частин.

Взагалі, чим більша величина економічного потенціалу, тим більша можливість функціонування на внутрішніх та зовнішніх ринках, що є запорукою сталого розвитку країни.

Тож, урахувавши все вищесказане, можна дійти таких висновків:

- було розширено поняття економічного потенціалу країни, яке можна використовувати для подальших досліджень в цьому напрямку;
- на основі попередніх наукових робіт, були запропоновані склад та характеристика кожного складника економічного потенціалу країни;
- дана робота дає можливість сформулювати чисельні показники, що допоможуть проаналізувати ресурси та можливості національної економіки, її здатність до сталого розвитку. На основі цих показників можливо прогнозування розвитку національної економіки.

Перелік джерел посилання

1. Школа В. Ю. Економічний потенціал регіону та його складові. *Економічні проблеми сталого розвитку*. СумДУ. 2012. С. 165-166.
2. Орехова А. І. Економічний потенціал підприємства: сутнісні характеристики та структуризація. *Економіка і суспільство*. № 17. 2018. С. 308-313.
3. Свірський В. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади. *Світ фінансів*. №4 (13). 2007. С. 43-51.